

Bázisintézményi műhelyfoglalkozás

SNI tanulók fejlesztéséhez használható foglalkozási tervezetek

Bevezető:

Intézményünkben továbbra sincs jelenléti oktatás, a jelenleg zajló szakmai vizsgák zökkenő mentes lebonyolíthatósága okán. Ebből adódóan a személyes találkozásra sincs módunk, ám Bázisintézményi szerepvállalásunknak megfelelően, összeállítottunk egy remélhetően hasznos szakmai anyagot.

A következő néhány oldalon, foglalkozási terveket, óravázlatokat találnak, amelyek felső tagozatos, illetve középiskolás tanulási nehézséggel, vagy zavarral küzdő tanulók, egyéni, vagy mikro csoportos fejlesztéséhez, rehabilitációs, rehabilitációs óráihoz, az egyéni fejlesztési tervekbe beilleszthető módon használhatóak.

A fejlesztési területek:

- Olvasás – szövegértés. érzelmi intelligencia fejlesztéssel, összefüggő szöveg feldolgozása témában
- Gondolkodási műveletek – elsősorban szakképzéshez kötődő tanulástámogatással kombinálva

Elsődleges célként azt jelölném meg, hogy a feldolgozás módszertana került a fókuszba, tehát hasonló módon más szövegek, más tananyagok feldolgozása is megvalósítható.

Köszönöm a figyelmet, jó munkát kívánok minden kedves érdeklődő kollégának:

Sikoparija Lujza
fejlesztő pedagógus

Tanítási/foglalkozási tervezet 1

(fejlesztő foglalkozáshoz)

Összeállította: Sikoparija Lujza
Korcsoport : 6-12. o
A tanítás/foglalkozás témaköre: Olvasás – szövegértés, érzelmi intelligencia (érzelmekek, személyes felelősség)
A tanítás/foglalkozás anyaga: Sana herceg – szudáni népmonda
A tanítás/foglalkozás célja: Összefüggő szöveg egyéni feldolgozása
A felkészülésnél felhasznált szakirodalom: Robert Fisher: **Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel**, Műszaki Könyvkiadó, Budapest 2002

A tanítási óra/foglalkozás eszközei:

a feladatra fordított idő	fejlesztési tartalom, INSTRUKCIÓK tevékenység	módszerek	didaktikai célok, feladatok	eszközök	megjegyzés
1	Ráhangelő beszélgetés	beszélgetés			
2	Népmonda műfajának/fogalmának tisztázása	magyarázat			Előzetes ismeretanyag meglétének tisztázása, hiányosságok megbeszélése
5	Szöveg olvastatása felváltva bekezdésenként. Egyiket én, másikat ő	cselekedtetés mintaadás	Auditív/vizuális figyelem, szövegben való tájékozódás	szöveg két példányban	Helyes hangsúlyozásra, kiejtésre való odafigyelés, szükség esetén korrekció.
10	Főbb tartalmi elemek átbeszélése. ezt követően idézzon fel a tanuló olyan elemeket a történetből, amely valamely érzelm kifejezéséről tanúskodik. Ha ez nem megy, keresse ki a vonatkozó részt a szövegből. Megtalált érzelmek azonosítása.	beszélgetés	Olvasás – szövegértés, szövegben való tájékozódás Az olvasás élményének pozitív megélése. Érzelmek azonosítása, szereplőkkel való azonosulás. A hagyományos szövegértési feladatoktól eltérő feldolgozás, egyéni utak keresése. A tanuló ráébresztése arra, hogy a konkrét eseményeken, helyszíneken túl,	szöveg két példányban	Biztonságos légkör megteremtése, a „nincs rossz válasz” szituáció kialakítása.

	<p>Az azonosításra került érzelmek, és a szereplők cselekedetei között lévő összefüggések felfedezése. Saját vélemény megfogalmaztatása a szereplők magatartásáról. Mivel tud azonosulni, mit tett volna ha... Kit ítél pozitív, kit negatív szereplőként? Mentőkörülmény megfogalmazása a negatívnak gondolt figura mellett!</p>		<p>a mondanivaló keresése is része az értő olvasásnak.</p>		
25	<p>Egy papírlapra szavakat diktálok: félelem, felelősség, csel, siker. Keresse ki a szövegből a szavakhoz kapcsolódó részeket és húzza alá.</p>	<p>cselekedtetés</p>	<p>Mivel korábban azonosítottuk ezeket az érzelmeket, így könnyen jut sikerélményhez, a didaktikai cél az, hogy megtapasztalja, hogy nem veszik el egy ismeretlen témájú szövegben, ha nem fél a feldolgozástól, mert van rá módszere.</p>	<p>szöveg, papír, ceruza</p>	<p>Cél a biztonságos légkört fenntartani, odafigyelni arra, hogy a keresgélés ne szegje kedvét.</p>
30	<p>Játsszuk azt, hogy te vagy a tanár és készülsz a következő órára! Írd meg a szövegértés kérdéseket te! Hagyományos támpontok: idő, helyszín, szereplők, cselekmény Kérdezz rá arra is, amit mi már megfejtettünk, mi van a sorok között?!</p>	<p>Cselekedtetés szituációs játék, lehetőség szerint önálló munka</p>	<p>A cél a mondatalkotás, szövegalkotás fejlesztése, a tartalom könnyebb megjegyzésére irányuló technika átadása, ha ő tesz fel kérdéseket, könnyebben tudja azonosítani a főbb tartalmi elemeket. Cél a kérdeve kifejtés módszerének fordítottját megtapasztaltatni a tanulóval.</p>	<p>szöveg, papír, íróeszköz</p>	<p>Amennyiben elakad segíteni a megfogalmazásban.</p>
40	<p>Az elkészült feladat közös értékelése, esetleges helyesírási hibák javítása.</p>	<p>értékelés, beszélgetés</p>	<p>Cél a reális értékelés, építő jellegének megtapasztaltatása.</p>		<p>Amennyiben az órán alkalmazott módszerek beválnak, a tanuló élvezte a feladatot, abban az esetben ajánlok neki más hasonlóan elgondolkodtató, rövid</p>

					könnyedén feldolgozható irodalmat.
--	--	--	--	--	------------------------------------

Óravázlathoz tartozó rövid reflexió:

A szövegértés, és az érzelmi fejlesztés lehető legjobb terepe az egyéni fejlesztés, vagy az olyan csoport, ahol már kialakult a tagok között a bizalom, a biztonságos légkör. Saját gyermekeim, és tanítványaim köznevelési élményeiből is mindig hiányoltam/hiányolom az érzelmi fókuszot. Sajnálom, hogy gyakran nem képezi a szövegértés, szövegfeldolgozás részét, a szereplőkkel való azonosulás megkönnyítését célzó pedagógiai vezércsel. A diszlexiás gyereknél ez különösen fontos elem, hiszen az olvasás nagyobb energia befektetéssel jár számára, így ha nem tapasztal pozitív érzelmi megtérülést, könnyebben ad fel, mond le az élményről.

Tanítási/foglalkozási tervezet 2

Összeállította: Sikoparija Lujza
Korcsoport : 6-12. o
A tanítás/foglalkozás témaköre: Olvasás – szövegértés, nyelvtan
A tanítás/foglalkozás anyaga: A világ keletkezése c. történet, főév/személynevek, földrajzi nevek
A tanítás/foglalkozás célja: Összefüggő szöveg feldolgozása, szófajok azonosítása, vizuális figyelem fejlesztése
A felkészülésnél felhasznált szakirodalom: Mesék életről, halálról és újjászületésről, Magvető 2009

A tanítási óra/foglalkozás eszközei:

a feladatra fordított idő	fejlesztési tartalom, INSTRUKCIÓK tevékenység	módszerek	didaktikai célok, feladatok	egyéni segítségnyújtás, differenciált feladatadás	eszközök	megjegyzés
1	Ráhangelő beszélgetés	beszélgetés				
2	Főnév fogalmának gyors felelevenítése, tulajdon és földrajzi nevek fogalmának, helyesírásának tisztázása.	Kérdve kifejtés, szükség szerint magyarázat	Előzetesen ismeretek felelevenítése.	-	-	Előzetes ismeretanyag meglétének tisztázása, hiányosságok megbeszélése
5	A világ keletkezése c. germán teremtéstörténet felolvasása. Szöveg egy - egy példányban történő kiosztása, feladat ismertetése.	felolvasás, differenciált feladat kiosztás	Auditív/vizuális figyelem, szövegben való tájékozódás	Mindketten más feladatot kaptok a mesehallgatás közben. Ceruzákkal követitek, hogy hol tarok a felolvasásban, T. akkor koppint hangosan a ceruzájával, mikor valakinek a nevét hallja, Gy. pedig akkor, ha földrajzi nevet hall, illetve olvas!	szöveg két példányban, ceruza	
10	Főbb tartalmi elemek átbeszélése. Annak közös értékelése, kinek, hány	beszélgetés értékelés	Auditív emlékezet, kiosztott feladatnak való	Külön külön, értékelni, Gy. és T. teljesítményét.		Biztonságos légkör megteremtése, eltérő teljesítmény esetén,

	helyen sikerült jól koppintania.		megfelelésről reális visszajelzés.			annak biztosítása, hogy egyik tanuló se érezze rosszul magát.
25	Keresgélős feladat következik, vegyétek magatok elé a szöveget, és ceruzát. Differenciált feladatkiosztás.	magyarázat, önálló munka	Szövegben való tájékozódás, válogató másolás, írás, helyesírás, vizuális figyelem fejlesztése.	Most cserélünk, a feladat az lesz, hogy Gy. keresse meg a szövegben az összes személynevet, és T. pedig a földrajzi neveket! Ezeket írjátok is le, ügyeljete a sorrendre, balról jobbra, és soronként haladjatok! Alá is kell húzni és le is kell írni.	szöveg, papír, ceruza	A szövegben található nevek, és helyszínek megnevezései nehezek, számukra leginkább az értelmetlen szavak olvasására emlékeztetnek, így ezek pontos lejegyzése nehéz feladat.
35	Elkészült feladat közös ellenőrzése. Differenciált feladatkiosztás	páros munka értékelés	Vizuális figyelem, írás, helyesírás	Cseréljétek ki a lapot egymással, és ellenőrizzétek vétet e hibát a másik, ha igen mond el mi az.	szöveg, papír, íróeszköz	
40	Fejlesztő játék: Dobble	társasjáték pedagógia	Vizuális figyelem		Dobble	

Mellékletek:

régi időkben semmi sem volt.
Nem volt sem homok, sem tenger,
sem sós habok.
Nem volt lenn a föld.
Nem volt fenn az ég.
Nem zöldült a fű még.
Ásított s semmi.

A határtalan semmiben élt a titokzatos villágszellem, akit élő ember szeme soha meg nem pillanthatott. Ő teremtette messze északon a Ködök Birodalmát, és délen a Muspellit, a Tűz Országát.

A Ködök Birodalmában kút keletkezett, s ebből tizenkét folyó eredt: Húvös, Harci, Vágy, Rohanó, s a többiek. Ezek a folyók jéggé váltak, s lassan kitöltötték a szakadékokat. A Tűz Országából forró lég és tüzes szikra áradt. Ott ahol a forró levegő a fagyos folyókkal összetalálkozott, megolvadt a jég, és az olvadó cseppekből, egy óriás keletkezett: Yimir. Ez a Ymir az déróriások ősatya, gonosz és félelmetes teremtés volt.

A Köd Birodalmából áradó dér, és a Tűz Országából jövő meleg levegő találkozásánál, egy óriási tehén is született, ennek tejéből lakott jól Yimir és népe. Az óriási tehén nyalogatta a sós dérszklákat, mire a szklák emberi formát öltöttek, s kilépett belőlük a fenségesen szép Bur isten. Bur isten gyermekei óriásleányokkal házasodtak össze, és isteni gyermekeket hoztak a világra. Az első gyermek az Odin nevet kapta, ő volt a legbölcsebb és a leghatalmasabb az istenek között.

Később harc támadt az istenek és déróriások között. Az istenek győztek, s csak egyetlen óriás pár menekülhetett meg a csatából. Tőlük származnak a későbbi óriások.

Ezután az istenek Yimirből az ősi déróriásból megalkották a földet. Koponyájából lett az ég; négy sarkán négy törpe állott: Kelet, Nyugat, Észak és Dél. Csonthajából keletkeztek a hegyek, véreből a tengerek és a tavak, hajából a fák és a bokrok, fogából a kőgörgetegek és a szklák. Szemöldökei falat alkottak, amely elválasztotta egymástól a szárazföldet és tengereket.

Az óriások az északi szigeteken telepedtek le. A szárazföldet Midgardnak nevezték, ez lett az emberek lakóhelye. Az istenek Azgardban építettek maguknak palotát.

Germán teremtéstörténet

SANA HERCEG

Réges - régen, egyszer egy afrikai országban élt egy Sana nevű herceg. Beleszeretett egy hercegnőbe a szomszédos királyságból. Összeházasodtak és boldogan éltek. De nemsokára sötét felhők tornyosultak a láthatáron. Híre jött, hogy egy mór sereg közeleg, meg akarják támadni a királyságot. A király már nagyon öreg volt a hadvezetéshez. - Ne aggódj - mondták a tanácsadói. - Majd a fiad Sana herceg vezet bennünket. Elűzi az ellenséget. - Senki sem tudta, hogy Sana herceg - noha nagyra nőtt és bátornak látszik -, a szíve mélyén csupa félelem.

- Mit tegyek? - kérdezte a hercegnőt. - Mind arra számítanak, hogy vezetem a hadat, és megküzdök a mórokkal, de rettenetesen félek a harctól, és legszívesebben elszaladnék. A hercegnő szomorúan látta férje nagy rémületét. Segíteni akart neki, hogy felbátorodjék, de mit tehetett? Erősen és hosszan gondolkodott, végül támadt egy ötlete.

- Én fogom viselni a páncélot, és élére állok a seregnek. Mindenki azt hiszi majd, hogy te vagy!

Sana herceg vonakodva beleegyezett. A hercegnő felöltötte a páncélját, a herceg lovára szállt, Sana pedig bezárkózott a palotába. Ezen a napon a mórok fergeteges támadást indítottak. A hercegnő előrehajtotta embereit, és visszaszorította az ellenséget. Azok újra támadtak ugyan, de a bátor hercegnő elűzte őket.

A hercegnő jól vezette a katonákat, de a tisztek közül néhányan gyanakodni kezdtek, hogy valójában nem a herceg az, aki vezette őket. Igaz, a herceg lován ült, de sokkal kisebbnek tűnt nála, és miért takarta az arcát végig a sisakrostély? És hol a hercegnő? Pletykák kezdtek keringeni, hogy nem a herceg vezette a sereget. Így a hercegnő visszalovagolt a palotába. Tudta már, hogy mit kell tennie.

- Vedd fel a páncélot - szólt a herceghez. - Eredj, és mutasd meg magad a katonáknak. Kezdenek gyanakodni rám. Átöltözhettek később ha szükség lesz rá.

A herceg beleegyezett, felvette páncélját, a hercegnő pedig hosszú szoknyába bújt. Együtt lovagoltak ki, megmutatkoztak a sereg előtt. A király is jelen volt. Amikor látótávolságba értek a hercegnő hirtelen rácsapott Sana herceg lovára. Szegény Sana nem tudta megállítani a lovat, rémülten vette észre, hogy az kifelé tart a városból, egyenesen az ellenség tábora felé.

A mór őrszemek rémülten látták, a fehér lovon közeledő herceget, akinek szorosan nyomában voltak a katonái. A mórok teljes pánikba estek. Sana kivonta kardját. Nem nagyon tudott vele bánni, de harcolnia kellett. A csata rövidesen véget ért. A mór sereg menekült. Vert hadukat kiűzték a királyságból. Sana herceg hős lett. Az öreg király örvendezett, és büszke volt fiára. Sana herceg megmondta az apjának: a feleségemet illeti, a köszönet. Ő az aki megtanított bátornak lenni, és szembeleovagolni a félelemmel.

(Szudáni monda)

<p>III. Kommunikációs képesség/Logika</p>	<p>alapján a munkafázisok és szakkifejezések összekötése (táblánál párban)</p> <p>Minden fázist úgy foglalkunk mondatba, hogy a hozzárendelt szakkifejezés is szerepeljen benne.</p>	<p>Tábla/fehér és zöld kréta</p>
<p>Fejlesztés területe</p> <p>IV. Kognitív képesség</p>	<p>Fejlesztés menete, feladata</p> <p>➤Gondolkodási műveletek</p> <p>analízis: a dagasztási művelet elemeire bontása</p> <p>szintézis: ezen elemek sorrenden való összerakása</p> <p>absztrakció: a leglényegesebb elemek kiemelése</p>	<p>Fejlesztés eszköze</p> <p>megjegyzés</p> <p>10 perc szóban</p> <p>előre megírt kártyák segítségével szóban</p>
<p>V. Befejezés</p>	<p>Beszélgetés: irányított beszélgetés.</p> <p>Találkozott e már a művelettel elméletben/gyakorlaton? Ha igen milyen volt részt venni benne? Idézza fel ennek otthoni megfelelőjét? Segített-e már otthon a sütésben, mióta ezt tanulja? Önállóan kipróbálta – e már otthon? Volt –e sikerélménye? Ha igen, büszkék voltak – rá ezért? Lefotózta – e a kész „terméket”? Stb.</p>	<p>10 perc</p>

FEJLESZTŐ FOGLALKOZÁS

Helye: Ideje: DMSZKI

Formája: kiscsoportos

Fejlesztést végző pedagógus

Neve: Sikoparija Lujza

Fejlesztésen résztvevő gyermekek: 3 fő kilencedik osztályos tanuló/mezőgazdasági szakmacsoport

Sajátos nevelési igény típusa: Iskolai képességek kevert zavara, 1 fő BTMN

Fejlesztés területe	Fejlesztés menete, feladata	Fejlesztés eszköze, megjegyzés
I. Bevezetés/finommotorika, szem-kéz koordináció	Egyszerű virágkötészeti termék előállítása a szaktanár által készített videó alapján	10 perc Kisméretű műanyag cserép, oázis, díszítő elemek- szárazvirág/termékek/ fenyő
II. szerialitás/figyelem/ beszédészlelés	<ul style="list-style-type: none">➤ szerialitás: a videóban látott műveleti elemek sorrendjének felidézése emlékezetből. (ha nem megy, visszanézzük) a megtalált sorrend logikájának közös megfejtése.➤ beszédészlelés: a hallott szakkifejezések felidézése, lejegyzetelése	10 perc
III. Kommunikációs képesség/Logika	<ul style="list-style-type: none">➤ Szókincsfejlesztés: mondatalkotás: az előbb megtekintett videó alapján a munkafázisok és szakkifejezések összekötése (táblánál párban) <p>Minden fázist úgy foglalunk mondatba, hogy a hozzárendelt szakkifejezés is szerepeljen benne.</p>	5-6 perc Tábla/fehér és zöld kréta

